

Egenvård

Erfarenhetsutbyte

Nationellt kompetenscentrum äldreomsorg

Annica Johansson 29 maj 2024

Agenda

1. Genomgång ca 30 min
2. Frågor från chatten
3. Gruppdiskussion

Lag (2022:1250) om egenvård

- **2 §** Med egenvård avses i denna lag en hälso- och sjukvårdsåtgärd som behandlande hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att en patient kan utföra själv eller med hjälp av någon annan.
- **3 §** Med hälso- och sjukvårdsåtgärd avses i denna lag en åtgärd för att medicinskt förebygga, utreda eller behandla sjukdomar eller skador.
- **4 §** Med hälso- och sjukvårdspersonal avses i denna lag den som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården eller som enligt särskilt förordnande har fått motsvarande behörighet.

Föreskrift om egenvård upphävd

- Regleringen av
 - patientsäkerhet
 - patientdelaktighet
 - samordning och planering är omfattande.
- Mer kunskap om gällande regelverk är relevant.

Egenvård som utförs inom SoL eller LSS

- När egenvård utförs gäller inte HSL. (5 § 2022:1250)
- När egenvård utförs som en del av en socialtjänstinsats enligt SoL eller insats enligt LSS gäller relevanta lagar och regler på socialtjänstens och LSS område.

Socialtjänstlagen (2001:453) SoL,

Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Vem ska göra bedömning om egenvård?

- Den behandlande hälso- och sjukvårdspersonalen.
- Den som har legitimation för ett yrke inom hälso- och sjukvården eller som enligt särskilt förordnande har fått motsvarande behörighet.
- Det är hälso- och sjukvårdspersonalen som får bedöma om han eller hon behandlar patienten.

Egenvårdsbedömning

- Inga detaljerade bestämmelser om hur en egenvårdsbedömning ska utföras eller vad som ska ingå i en sådan bedömning.
- Bedöma om egenvården kan medföra risk för att patienten skadas.
- Egenvårdsbedömningen är hälso- och sjukvård.
- Ytterst styrande vid en egenvårdsbedömning är enligt förarbetena PSL.

Hälso- och sjukvårdspersonalens ansvar

- Ska utföra sitt arbete i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet och ge en sakkunnig och omsorgsfull hälso- och sjukvård.
- Främja hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvården.

Patientens delaktighet i hälso- och sjukvård

- Ska bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet och vården ska så långt möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.
- En patients medverkan genom egenvård ska utgå från patientens önskemål och individuella förutsättningar.
- Egenvårdsbedömning ska göras i samråd med patienten och utgå från patientens hälsotillstånd och livssituation.
- Om patienten behöver en närståendes hjälp till egenvård är det viktigt att bedöma om det är lämpligt och om den närstående har praktiska förutsättningar för detta.

Information

- Den som har ansvaret för hälso- och sjukvården av en patient ska se till att patienten och dennes närstående ges information.
- Ska vara individuellt anpassad, den som lämnar informationen ska så långt möjligt försäkra sig om att patienten har förstått den lämnade informationen.
- Om informationen inte kan lämnas till patienten ska den om det är möjligt istället lämnas till en närstående.

Dokumentation

- Patientjournal ska föras vid all vård och syftar i första hand till att bidra till en god och säker vård.
- Uppgifter hänförliga till en egenvårdsbedömning ska därför dokumenteras om de är av betydelse för en god och säker vård av patienten.
- Journalen ska innehålla uppgifter om medicinska bedömningar, ordinationer och ordinationsorsak, slutanteckningar, patientens önskemål om vård och behandling, medicintekniska produkter och vårdplanering.

Kvalitetsarbete

- Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete samt vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete.
- Krav på att kvaliteten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.
- Verksamheten ska ha de processer och rutiner som behövs för att säkerställa kvalitet och patientsäkerhet vid egenvårdsbedömningar.

Krav på rutiner för samverkan

- Vårdgivaren ska identifiera de processer där samverkan behövs för att förebygga att patienter drabbas av vårdskada.
- Säkerställas att samverkan möjliggörs med andra vårdgivare och med verksamheter inom socialtjänsten eller enligt LSS och med myndigheter.

Samordning

- SIP kan bli aktuellt om patienten har behov av insatser från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten.
- SIP syftar till att säkerställa samarbete mellan huvudmännen, så att individers samlade behov av hälso- och sjukvård och socialtjänst tillgodoses.

Fast vårdkontakt

- Tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet.
- Bistå och stödja patienten i kontakterna med vården och hjälpa till att samordna vårdens insatser.
- Bistå patienten genom att förmedla kontakter med andra relevanta personer inom hälso- och sjukvården och vara kp för andra delar av hälso- och sjukvården och för socialtjänsten.

Regeringsuppdrag, kunskapsstöd

- Kunskapsstöd gällande egenvård till socialtjänst och hälso- och sjukvård.
- Stödja implementeringen.
- De som behöver hjälp av någon annan med egenvård ska beaktas.
- Stödet ska främja:
 - god patientsäkerhet,
 - ökad patientdelaktighet,
 - förbättrad samordning och
 - planering av insatser för den enskilde.

Särskilda områden

- Svår gränsdragning av vad som är egenvård.
- Otydliga roller och ansvar, kunskapsbrist.
- Behov av stöd för bedömning.
- Brister i samverkan, information och kommunikation mellan region och kommun.
- Information till person med bedömd egenvård.
- Bristande uppföljning.
- Otydligt gällande vårdnadshavarens roll och ansvar.

Delge varandra bra arbetssätt och goda exempel.

Finns det målgrupper eller situationer där det inte ska bedömas egenvård?

Tack!

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2023-1-8335.pdf>

annica.johansson@socialstyrelsen.se